

ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В РАМКАХ «СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА»

Європейська інтеграція наразі набуває в Україні якісно нового змісту: з декларативного зовнішньополітичного курсу вона поступово перетворюється на комплексну внутрішню політику реформ. У відносинах Україна – ЄС окреслилися нові обрії, відкриті ініціативою Європейського Союзу «Східне Партнерство». Метою нашого дослідження є визначення основних напрямків відносин Європейського Союзу з Україною в рамках ініціативи «Східне партнерство».

Питання європейського вибору України постало практично одночасно з проголошенням незалежності. З появою у грудні 2008 року пропозиції Польщі та Швеції створення ініціативи «Східного партнерства» розпочинається новий етап відносин України з ЄС. Адже Східним партнерством передбачалось оновити чинну договірно-правову базу ЄС зі східними сусідами, замінивши Угоди про партнерство та співробітництво на посилені угоди нового формату [1].

Для України, яка на той час вже розпочала переговори і по угоді про асоціацію, і по зоні вільної торгівлі, і по скасуванню безвізового режиму, і по приєднанню до Енергетичного Співтовариства, Східне партнерство стало можливістю зафіксувати в нових нормативно-правових рамках намічені й нові перспективи інтеграції до Європейського Союзу [2].

Європейський Союз здійснює свою політику в межах Східного партнерства у двох вимірах: двосторонньому і багатосторонньому. У межах двостороннього співробітництва зі своїми східними сусідами ЄС виділяє такі головні напрями: політична асоціація й економічна інтеграція; поліпшена мобільність громадян; посилена секторальна кооперація [3, с. 331].

За першим напрямком уже досягнуто конкретних результатів. Зокрема, 21 березня 2014 року у Брюсселі відбулася церемонія підписання політичної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Економічну частину було підписано 27 червня 2014 року. А 16 вересня 2014 року Європейський парламент ратифікував Угоду про асоціацію між Україною і Європейським Союзом синхронно з Верховною Радою України (у вигляді телесту технологією Skype). За ратифікацію проголосувало 355 депутатів Верховної Ради України та 535 депутатів Європарламенту [4].

За другим напрямком «Поліпшена мобільність громадян» було розпочато безвізовий діалог між Україною та ЄС. У рамках такого візового діалогу обидві сторони спільно працюють над виробленням Дорожньої карти щодо впровадження безвізового режиму з чітко визначеними заходами та умовами, зокрема «технічними критеріями»: безпека

документів, боротьба з міграцією, громадський порядок, захист прав людини.

У межах третього напрямку двостороннього виміру Східного партнерства здійснюється активна секторальна співпраця між ЄС і його партнерами. Для цього Євросоюз започаткував неформальний Діалог Східного партнерства, що відбувається двічі на рік, а також залучає країни-партнери до участі в програмах і агенціях ЄС. Відповідні протоколи Євросоюз підписав і з Україною [3, с. 333].

Щодо багатостороннього рівня співпраці України з Європейським Союзом, то він має більш глобальний масштаб, коли вирішуються загальні проблеми. Платформи є ключовим елементом Східного партнерства на багатосторонньому рівні. Дані платформи відображають чотири основні напрямки співпраці між країнами Східного партнерства і ЄС, а саме: 1. Демократія, належне управління та стабільність; 2. Економічна інтеграція і наближення до політики ЄС; 3. Енергетична безпека; 4. Контакти між людьми. Відповідно до Тематичної платформи № 1 робота України буде зосереджена на демократичному врядуванні щодо покращення функціонування судової гілки влади, реформуванні державного управління, боротьбі з корупцією та ін. Тематична платформа № 2 «Економічна інтеграція та зближення з курсом ЄС», зосереджується на посиленні співробітництва у таких сферах, як торгівля, нормативно-регуляторна співпраця з торговельних питань як передумова для ведення переговорів щодо Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі (DCFTA) між ЄС та країнами-партнерами із Східної Європи та Південного Кавказу [5, с. 5].

Енергетична сфера стала однією з ключових тематичних платформ програми «Східне партнерство», відображаючи таким чином актуальність і необхідність широкої міжнародної співпраці для забезпечення її відповідного функціонування. В рамках даної платформи продовжується робота з виконання проекту синхронізації Об'єднаної Енергетичної Системи (ОЕС) України з системою UCTE (Союз з координації передачі електроенергії).

Четверта платформа Східного партнерства націлена на зближення та поглиблення контактів між населенням країн-партнерів та держав-членів ЄС. Співпраця у такому форматі – це можливість для громадян країн-учасниць СП зрозуміти культуру, історію, цінності та менталітет один одного та мешканців ЄС [2].

Таким чином у рамках ініціативи «Східне партнерство» Україна залучилася до ще більшої співпраці із Європейським союзом. Дана співпраця здійснюється у двосторонньому і багатосторонньому вимірах. Найбільшим досягненням України у даному напрямку є підписання економічної та політичної частини Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Список використаних джерел:

1. Україна вірить, що «Східне партнерство» сприятиме інтеграції до ЄС [Електронний ресурс] / Інформаційне агентство УНІАН. – 06.11.2008 – Режим доступу : <http://eunews.unian.ua/159819-ukrajina-virit-scho-shidne-partnerstvo-spriyatime-integratsiji-do-es.html>
2. Чумаченко О. А. Східне партнерство для України: наближення до ЄС чи підміна перспективи членства [Електронний ресурс] / О. А. Чумаченко // Вісник Київського міжнародного університету. Серія «Міжнародні відносини». – 2010. – Вип. 10. – 301 с. – С. 328–342. – Режим доступу : <http://www.kymu.edu.ua/vmv>.
3. Мовчан Ю. «Східне Партнерство» – новий вимір євроінтеграції чи євроінтеграційний паліатив для України? / Юлія Мовчан // Віче. – № 10. – травень 2009. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/1470/>
4. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] / Урядовий портал. – 28.01.2015. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/ru/publish/article?art_id=246581344&
5. Посилення двостороннього науково-технічного співробітництва в Україні [Електронний ресурс] / Матеріали підготовлено в рамках проекту BILAT-UKR (222712) Сьомої Рамкової Програми, який фінансується Європейською Комісією. – Режим доступу : www.bilat-ukr.eu